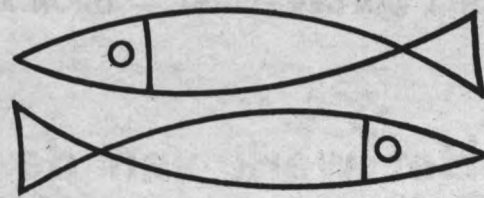

OPBOUW

weekblad tot opbouw van het gereformeerde leven
uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw”

red. en sekr. riouwstr. 59, wormerveer
adm. kon. wilhelminalaan 38, leersum

B. WIELENGA — ECK EN WIEL

Lezen in 1 Joh. 1:1-4 - (IV) de gemeenschap

In elke religie staat het streven naar gemeenschap met God — het goddelijke, het transcendente — centraal. Daar is religie dan ook voor: om te verkondigen dat gemeenschap met God mogelijk is en om te leren hoe dat mogelijk wordt. In dit opzicht is christelijk geloof ook voluit religie!

Maar verder gaan de wegen tussen het christelijke geloof en alle andere religies uiteen. Trouwens, binnen dat geloof zelf gaan de wegen uiteen, wanneer de vraag beantwoord moet worden: hoe krijgen we gemeenschap met God?

☆☆☆

De weg naar God die Johannes wijst loopt via hem en de andere oog- en oorgetuigen. Geen gemeenschap met God dan door geloof in hun getuigenis over Jezus Christus, het Woord des levens. Verderop in zijn brief komt Johannes nog te spreken over de zalving die de gelovigen ontvangen hebben en die hen leert over alle dingen, 2 : 20, 27. We mogen dan wel denken aan het Woord van God, het evangelie, zoals dat door het werk van de Geest tot geloof en gehoorzaamheid brengt, „wijs maakt tot zaligheid”.

Ook de uitdrukking als in 3 : 9 „het zaad Gods” wijst hierop. Waar het voor Johannes dus op neerkomt is: gemeenschap met God komt er alleen door geloof in het getuigenis van de apostelen, in de verkondi-

ging van het evangelie.

Voor vandaag mogen we dat ook zo formuleren: gemeenschap met God komt er door geloof in het Woord des levens zoals dat in en door de Schrift aan ons betuigd wordt.

Buiten de Schriften om lopen de wegen naar God dood! Dit snijdt iedere mystieke weg naar God af. Het snijdt ook alle andere wegen af, zoals niet-christelijke religies die leren. Buiten Christus om, buiten het Woord van God om zoals dat in en door de Schrift op ons toekomt is er geen gemeenschap met God mogelijk. Wanneer dit in de hedendaagse discussies over de verhouding tussen verkondiging en dialoog wordt vergeten, komt men maar niet in konflikt met de particuliere theologie van Johannes, maar met de universele waarheid zoals ons door God geopenbaard. Uiteindelijk leidt niet de dialoog tot gemeenschap met God, maar de verkondiging van Jezus Christus, het Woord des levens.

☆☆☆

Wat moeten we trouwens denken bij zo'n uitdrukking als „gemeenschap met God”? Johannes formuleert dat ook wel zo: Hij blijft in ons en wij in Hem, 4 : 13. Het gaat niet om een relatie waarin op de een of andere manier de eigenheid van de mens geweld wordt aangedaan. Het is niet een soort mystieke unie, bijvoorbeeld in

deze zin dat het „ik” van de mens wordt vervangen door Christus of de Geest. Hoe nauw de relatie tussen God en mens ook mag zijn, nooit wordt de zelfstandigheid van de mens als mens geschapen naar het beeld van God opgeheven. Juist in de relatie met God mag de mens voluit mens zijn.

☆☆☆

Wellicht kunnen we het beste de werkelijkheid van de gemeenschap met God omschrijven met een ander bijbels woord, het woord „verbond”.

Dit woord wijst op de blijvende distantie tussen de oneindige God en de eindige mens; houdt ook in dat de liefde hierin bestaat niet dat wij God lief gehad hebben, maar dat Hij ons eerst heeft liefgehad en Zijn Zoon heeft gezonden als een verzoening voor onze zonden, 4 : 10. Het initiatief gaat van Hem uit: genade!

Maar anderzijds wijst juist ook deze uitdrukking op de onlosmakelijke verbondenheid tussen deze God en ons mensen. Juist door de verzoening van onze zonden ontvangen we vrijmoedigheid, het recht om God te naderen in gebed, 3 : 21, en te vertrouwen op Zijn luisterende en verhoerende aanwezigheid, zonder vrees voor de naaste en de laatste toekomst, 4 : 17.

☆☆☆

Gemeenschap met God wil zeggen: geloven in Jezus Christus en het liefhebben van de medemensen, te beginnen bij de mede-gelovigen. Opvallend hoe in 1 : 7 gemeenschap met God verbonden wordt aan gemeenschap met elkander. Wie gemeenschap heeft met zijn broeder, wie echt liefde betoont, wandelt in het licht en doet de Waarheid, handelt betrouwbaar. Gemeenschap met God, leven in het verbond met de Heere is een heel konkrete aardse aangelegenheid, maar waar het licht overheen valt van Gods vriendelijk aangezicht.

in dit nummer

- 89 Ds B. Wielenga,
Lezen in 1 Joh. 1 : 1-4 —
(IV) de gemeenschap
- 90 Ds H. J. van der Kwast,
Het werk van de verhoogde
Christus in de reformatie van
zijn kerk
- 91 Ds G. Janssen,
Toetsing of bekrachtiging (1)

Prof. dr J. G. Knol,
De toekomst van de arbeid
- 92 D. W. L. Milo,
Noodwoning
- 94 P. C. van Wijk,
Terloops ...

Redt Een Kind

Het werk van de verhoogde Christus in de reformatie van zijn kerk

In het vorig artike hebben we gezien, hoe de verhoogde Christus zijn kerk regeerde, door de dienst van de apostelen.

Daarbij is gewezen op het feit, dat de Heilige Geest meermalen direct ingreep b.v. bij de afzondering van Paulus tot de dienst onder de heidenen.

Toen de apostelen waren heengegaan, kwam de jonge kerk te staan voor een vacuüm, omdat het apostel-ambt niet op anderen is overgegaan.

We geloven, dat ook in die nieuwe situatie de Here Christus zijn kerk regeerde.

De apostelen hadden er zorg voor gedragen dat in de gemeenten de „gewone” ambten van opziener en diaken waren ingesteld.

De regering van de kerk in Christus' naam was aan die ambtsdragers toevertrouwd.

Die ambtsdragers waren bij de vervulling van hun taak aangewezen op het apostolisch getuigenis, vastgelegd in de brieven en geschriften, die als het woord van God werden aangenomen.

Van een direct ingrijpen van de Geest was niet langer sprake; ook voor de leiding van de Geest was men aangewezen op de inmiddels volgroeide openbaring in de Schriften.

We kunnen dus stellen dat de belofte van de Heer: Zie Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding, uitsluitend belichaamd was in de geschriften van het oude en nieuwe testament.

Uit de geschiedenis blijkt dat de jonge kerk deze regering door de verhoogde Christus, door zijn Woord en Geest niet voldoende achtte en een leer opkwam van de **apostolische successie**, die inhield dat de apostelen overal bisschoppen als hun opvolgers hadden aangesteld.

In de strijd van die dagen tegen de opkomende dwaalleer, waarbij men zich over en weer beriep op het getuigenis van de apostelen, zien we een ontwikkeling, waarin naast de waarheid in de Schriften een gezag wordt gegeven aan de bisschop, aan wie het bezit van de waarheid zou zijn opgedragen.

Deze ontwikkeling heeft geleid tot het aanvaarden van het gezag van de bisschoppen, die de apostolische traditie bewaarden en is uitgelopen op een kerkregering door de paus als opvolger van Petrus.

Het gezag **naast** de Schrift werd in de praktijk een gezag **boven** de Schrift.

In de leer van de Roomse kerk is duidelijk gesteld hoe de verhoogde

Christus zijn kerk regeert en wel door de paus en de bisschoppen. Bij een bezoek aan de Wereldraad van Kerken stelde de paus zich dan ook voor met de woorden: Mijn naam is Petrus.

Van roomse zijde is dikwijls de noodzaak van een dergelijk gezag onderstreept met een verwijzing naar de verdeeldheid bij de kerken van de reformatie, waar men uitsluitend het gezag van de heilige Schrift aanvaardt.

In de dagen van de reformatie in de zestiende eeuw, kwamen de van de pauselijke hiërarchie vrijgemaakte kerken opnieuw in een vacuüm.

De christelijke kerk is niet een vereniging van gelovige mensen, die bijeenkomen om hun godsdienstige plichten te vervullen en vroomheid te betrachten; de kerk is de gemeente van Christus, die op weg is naar de voleinding die haar Heer tegemoet gaat.

O. Noordmans sprak eens de tekennende woorden dat Calvijn met de pion van de ouderling de paus schaakmat zette.

Noordmans wijst er daarbij op dat hiermede ook een schriftuurlijke vorm is gegeven aan een verzet tegen de hiërarchie in de kerk, dat in de tijd voor de reformatie al opkwam.

In de kerken van gereformeerd belijden is men op het voetspoor van Calvijn teruggekeerd naar de schriftuurlijke aanwijzingen van een regering van de kerk door de kerkelijke ambten, die nader is uitgewerkt in een gereformeerde kerkenorde.

☆☆☆

Deze lange aanloop, waarin ik heel summier de zaak heb aangeduid, was nodig om antwoord te geven op de vraag, of in de gedachten, door mij in diverse artikelen ontvouwd over de centrale boodschap van de Schrift: Jezus Christus en die gekruisigd, de **concrete aanwijsbaarheid** van het werk van Christus in de leiding en met name van de reformatie van de kerk **niet totaal vervaagt**.

Het is duidelijk waar de vragenstellers heen willen.

In het verleden is ons, bij de strijd

om de Open Brief dikwijls verweeten, dat wij van een werk des Heren in de vrijmaking niet wilden weten.

Zo herinner ik dat een scribent in zijn verontwaardiging uitriep: **Wij** hebben ons toch niet vrijgemaakt, het was een werk des Heren.

Bij zulke uitspraken krijg je de indruk dat de vrijmaking een onaanastbaar iets is geweest en wij mensen daarvoor geen verantwoording zouden dragen.

De zaak, hier in geding is niet zo eenvoudig als het lijkt.

Het kost ons geen enkele moeite om in de reformatie van de kerk, toen door de dienst van mensen als Luther en Calvijn het woord van God weer tot heerschappij kwam over de kerken en wij werden bevrijd van allerlei insluipsels inzake de leer en de regering van de kerk, te zien als een werk van God, een ingrijpen van de verhoogde Christus.

Het was een wederkeer tot zijn Woord, een opnieuw buigen voor de enige Heer van de kerk, een nieuwe bruidstijd in de geschiedenis van de kerk, die op deze aarde

op weg is naar de dag van de Heer. **Het evangelie van louter genade in de gekruisigde Christus kreeg opnieuw zijn rechtmatige, centrale plaats.**

Zo kunnen we roemen in het werk van Christus.

Toch moeten we daarbij oog hebben voor enige complicaties.

De tijd is voorbij, dat er in de kerk sprake was van een direct ingrijpen van Christus door de Geest, zoals in de tijd van de apostelen.

Het was een ingrijpen, door de arbeid van mensen.

De kerken, die tot reformatie kwamen moesten hun weg zoeken bij het licht van het woord van God. Die kerken zijn niet allen dezelfde weg gegaan.

De pogingen van Calvijn om tot eenheid te komen met de kerken, die Luther volgden zijn, tot groot verdriet van de reformator, mislukt, zodat de gereformeerde kerken kwamen te staan naast de Lutherse kerken.

Ook in die dagen waren er mensen, die een radicaler oplossing zochten en terugwilden naar de verhoudingen als bij de eerste christen-gemeenten.

Luther en Calvijn verstonden dat de kerk niet de weg terug moet inslaan, maar vooruit moet naar de dag van Christus.

Verdeeldheid dus in de kerken van de reformatie.

Maar dit was niet het enige.

Als we bezig zijn met de reformatie, moeten we bijna altijd constateren, dat niet heel de kerk tot reformatie

De vragen, die onze jongens en meisjes op catechisatie stellen, betreffen niet meer de kwesties van vroeger: Hoe zit het met de uitverkiezing, of: Wat doen de doop en het avondmaal?

Het zijn tegenwoordig andere vragen en één ervan is: „Waarom gebeuren er in de kerk geen genezingen meer?” Dan komen ze met verhalen aan. Wel niet van spectaculaire gebeurtenissen, zoals over iemand die stekeblind was, en nu zien kan, maar over mensen, die in een genezingssamenkomst van hun migraine bevrijd werden of die van een andere pijn sindsdien nooit meer last hebben. De jeugd gooit dan het scherpe verwijt op tafel: „Er gebeurt bij ons in de kerk nooit wat”.

Merkwaardig, dat ze niet gelet hebben op de keerzijde van de medaille. In de eerste tijd van de grote gaven des Geestes gebeurde het dan toch maar, dat een broeder plotseling dood neerviel, vóór in de kerk en

enkele minuten later zijn vrouw. Na het horen van een oordeel dat Petrus over hen uitsprak. Diezelfde Petrus zei tegen een man in Samaria: „Uw geld zij met u ten verderve”, hetgeen in hedendaags Nederlands luidt: „Ga naar de hel met je geld”. Paulus vervloekte op het eiland Cyprus een man: „Zoon des duivels, de hand des Heren keert zich tegen u. Gij zult een tijdlang blind zijn”. Meteen moest die man rondtasten, naar iemand die hem begeleiden kon.

Wie in onze tijd op zoek wil gaan naar een man, die in het midden der gemeente macht heeft over de zieken en om boze geesten uit te drijven, moet verwachten dat diezelfde man, of iemand anders, dan ook de macht heeft om je dood te laten neervallen voor de preekstoel of om je met blindheid te slaan. Zo komt vanzelf het gesprek op de sleutelmacht. In de antieke beeldende kunst staat Petrus met een sleutel in zijn hand. Dat is Bijbels. Ook andere apostelen droegen de sleutel, en hoe, dat is in het boek der Handelingen beschreven. Maar het is de vraag of Petrus de sleutels van het hemels rijk aan anderen heeft overgedragen en zo ja, aan wie? Daar spreken we met elkaar over door.

A. H. Algra, Sliedrecht

komt, het is helaas niet een optrekken met alle heiligen geworden. Daarom moet worden bedacht, dat hoezeer we vasthouden dat de reformatie een werk van Christus is, die de zijnen uitleidde, de reformatie gelijk door mensenhand geschiedt en daarom het stempel van het „ten dele” draagt.

Het was in de zestiende eeuw niet alleen zo, dat de kerken van de reformatie verschillende wegen gingen; er bleven ook velen achter in de Roomse kerk.

Vier eeuwen na de reformatie moeten we constateren, dat die kerk niet is ondergegaan in afval, ongelooft en heidendom, maar dat die kerk zich van een diepe inzinking heeft hersteld en niet alleen heeft vastgehouden aan de waarheid van de traditie, die in het bezit van paus en bisschoppen is gegeven, maar ook aan waarheden uit het woord van God.

Er is, zo leerde destijds S. G. de Graaf, bij Rome ook een stuk christendom.

Omdat de reformatie van de kerk als schaduwzijde had een uiteengaan van de gelovigen is de vraag naar het werk van Christus in de regering en vrijmaking van zijn kerk erg gecompliceerd geworden en niet in formule te brengen.

In de geschiedenis van de vrijgemaakte kerken is duidelijk gebleken, dat bij hen die nu binnenverband zijn, velen hier weinig moeite hebben.

Men kan de lijn van Christus' kerkvergaderend werk voor u uittekenen.

De Here Jezus Christus vergadert zijn kerk in ons land via de reformatie van de zestiende eeuw, de Afscheiding en Doleantie in de negentiende eeuw en de Vrijmaking in de twintigste eeuw.

Omdat de weg, die Christus met zijn kerk gaat voor deze broeders duidelijk is, heeft men evenmin moeite met de mars-route.

In genoemde weg vergadert Christus zijn kerk, die maar één adres heeft.

In deze geest spreekt ook de brief aan de kerken in Noord-Holland, die ik kort geleden uitvoerig heb besproken.

De Here is een weg van veel verlossingen gegaan en heeft in de weg van de vrijmaking de kerk bewaard bij de enige grondslag van de Gereformeerde kerken en omdat de broeders met Christus voort moeten, konden zij niet anders dan met grote droefheid de afgevaardigden vna Noord-Holland heenzenden.

De complicaties, die ik hierboven aanwees bij de Reformatie in de zestiende eeuw, waren er niet minder bij Afscheiding, Doleantie en Vrijmaking.

Wie erkent dat de Geest van Christus niet is geweken uit de kerken, waarin zich de conflicten voordeden, is niet zo gauw klaar met het werk van de verhoogde Christus in de vergadering van zijn kerk.

Daarover nog enkele opmerkingen een volgend keer.

G. JANSSEN — NIJVERDAL

Toetsing of bekrachtiging (1)

Houden voor is niet: maken

Tijdens de laatstgehouden Landelijke Vergadering heeft de vraag naar de rechtsgeldigheid van de besluiten van regionale en landelijke vergaderingen de afgevaardigden langdurig en herhaaldelijk bezig gehou-

den. Het ging daarbij om de vaststelling van art. 34 van het Accoord van Samenleven, dat momenteel in de maak is. Natuurlijk hadden daarvoor de kerkeraden en de regionale vergaderingen zich over deze vraag ook reeds beraden. Uiteindelijk is een beslissing gevallen, zij het na

veel moeite en herhaaldelijk be raad. Zij zal vanwege het belang dat men aan deze kwestie hecht ter definitieve beslissing staan aan een Landelijke Vergadering, die rechtstreeks door alle kerkeraden zal zijn samengesteld en die in mei staat gehouden te worden. Er is daarom alle reden voor aan deze zaak enige bijzondere aandacht te schenken.¹⁾

De vraag in geding is deze: Hebben de besluiten van de regionale

¹⁾ Dit artikel en de er op volgende werden geschreven en ingezonden voordat de artikelen van de heer C. Huizinga: Omtrent het kerkverband in Opbouw verschenen.

J. G. KNOL — KATWIJK

Onderstaand artikel vormt de inleiding op het referaat dat Prof. dr J. G. Knol zaterdag 31 maart op de jaarvergadering van de persvereniging „Opbouw” in Utrecht hoopt te houden.

De toekomst van de arbeid

Op verzoek van de redactie maak ik in het onderstaande enkele opmerkingen in het verlengde van het verhaal dat ik op de jaarvergadering van „Opbouw” hoop te houden. Ik maak die opmerkingen vooral met het oog op hem of haar die het allemaal niet zo goed ziet zitten met de economie en met de arbeid. De groei is er uit; we horen van oorlogen en geruchten van oorlogen. En de techniek schrijdt maar voort; met de gewone mens wordt geen rekening gehouden, laat staan met de komende generatie. Ik denk dat vele van ons het niet zien zitten. De directe zorg is om werk te houden en voor de schoolverlaters zo gauw mogelijk werk te krijgen. En studeren leidt in vele gevallen op voor de W.W., zo kan men wel horen verluiden.

Nu hebben de gelovigen altijd een soort uitlaatklep. Het arbeiden is eigenlijk niets anders dan het volvoeren van de cultuurtaak ter ere Gods. En als men geen werk heeft, dan zegt het geloofsstandpunt dat je leven dan nog niet zinloos is. Ik vind dit wel een standpunt, maar ik heb zo de idee dat men daar veel mensen mee wegjaagt uit de sfeer van het geloven. Men ervaart dit veelal als een uitvlucht omdat men geen raad weet met het schandaal van de werkloze mens.

Op dat punt heeft het marxisme ons overtroefd. In het marxisme is de arbeid de worsteling van de mens met de natuur en in deze strijd verwerkelijkt de mens zich zelf. Alleen in het kapitalisme is het fout gegaan omdat daar de arbeidende mens zichzelf moest verkopen voor geld. Maar waar de uitbuiting zal zijn verdwenen, waar het ware socialisme zal zijn gerealiseerd, daar is de mens pas tenvolle arbeider.

Nu kan men direct reageren en wijzen op het goddeloze van het marxisme en ik ben het daar in dit geval met U eens. Maar let U nu eens op het fundamentele andere gezichtspunt.

De mens kan pas tenvolle een zinvolle arbeider zijn in een bepaalde maatschappelijke orde. In dat geval het socialisme. Maar wat zetten wij hiertegenover? Wij hebben amper een idee van een blauwdruk. En veelal is het niet meer dan een mengsel van liberalisme en sociale ethiek!

In het marxisme is het onderscheid tussen arbeid in de zin van het vervaardigen van goederen en arbeid in de

vorm van „vissen” verdwenen. Omdat beide activiteiten zijn opgenomen in een soort „heilsplan” van de bezig-zijnde mens.

Maakt U zich niet bezorgd dat ik op de jaarvergadering een loftrompet steek op het marxisme. Maar ik wil wel dat U nadenkt over Uw houding t.o.v. de arbeid. Arbeid is bezig-zijn in de samenleving en gericht op behoeften. De behoeften in de samenleving bepalen in wezen of er voor de mens arbeid is.

En dan bedoel ik niet in eerste instantie de behoeften aan goederen. En ik ben helemaal niet van plan om nog eens uitvoerig naar voren te brengen dat we niet zo moeten groeien. Want daar gaat het mij niet om. Daar weet U trouwens voldoende over.

Maar dan bedoel ik de behoefte naar een economische orde, behoefte naar een bepaalde samenleving waarin de beschikbare middelen op een bepaalde wijze worden verdeeld.

Ik zou de volgende stelling willen poneren: er zal altijd zinvolle arbeid zijn naarmate wij bereid zijn om hiervoor offers te brengen.

Nu ga ik op de jaarvergadering geen uitgebreid economisch betoog houden. Ik wil vooral wat punten aanroeren in verband met een bepaald idee.

Uit de Schrift weten we dat er energieën van dwalingen zijn en zullen komen. We moeten daarom maar niet teveel verwachten van „wereldse oplossingen”. (Niet ieder voorstel van een socialist is daarmee een „werelds” voorstel.)

Maar wij hebben vooral te maken met onze jeugd en onze toekomst. Als er in het gewone productieproces voor onze mensen geen plaats meer is omdat er gewoon niet voldoende werkgelegenheid in de samenleving is, zijn wij dan van plan als christelijke gemeenschap hieraan iets te doen.

Er zal altijd zinvolle arbeid zijn. Maar zinvolle arbeid moet beloond worden, ook als deze arbeid geen materiële waarde oplevert!

Nogmaals, de vraag naar de toekomst van de arbeid is primair een vraag naar de inrichting van de economische samenleving. Voor de econoom is de kwestie van belang in zoverre de vraag naar de toekomst van de arbeid alleen kan worden beantwoord door de economische machtsverhoudingen in het beeld op te nemen.

Maar ook voor de gelovige is de vraag naar de toekomst van de arbeid van belang. De economische orde kunnen wij als gelovigen, niet zonder meer veranderen. Maar wij kunnen wel als levende geloofsgemeenschap, aan de wereld laten zien dat wij onze jeugd in de toekomst in staat willen stellen om zinvol bezig te zijn in de dienst aan de medemens. Hetzij in het productieproces, hetzij in de directe dienst aan de naasten.

In het bovenstaande wat korte opmerkingen. We zullen ook hierin tastenderwijs een antwoord moeten proberen te vinden op de vraag naar wat God wil dat wij met Zijn Schepping en met Zijn arbeidende schepsels doen.

en landelijke vergaderingen pas rechtsgeldigheid nadat zij door de kerkeraden zijn bekrachtigd — men noemt dit ook wel geratificeerd — of hebben ze rechtsgeldigheid als zodanig, genomen als ze zijn door een wettige, door de kerken samengestelde vergadering, altijd uitgezonderd het geval dat strijdigheid met Gods Woord of het Accoord van Samenleven wordt bewezen?

De voor deze zaak benoemde Commissie heeft sterk geijverd voor de eerste gedachte: de bedoelde besluiten moeten door de kerk bekrachtigd worden eer ze rechtsgeldigheid bezitten. Zij en anderen hebben zich daarbij beroepen op de tijd van de Vrijmaking, nu reeds ruim dertig jaren geleden, een argument dat vanzelfsprekend de gemeenteraden toesprak. Er is dan ook zij het na veel moeite in deze geest een voorlopig besluit gevallen. Deze bekrachtiging is uitdrukkelijk opgenomen in het — nieuwe — artikel 34, dat het vroegere bekende art. 31 moet vervangen.

Het beroep op de tijd van de Vrijmaking was in die zin terecht dat men toen in onze kerk vrij algemeen van gevoelen was dat zulk een bekrachtiging van besluiten van meerdere vergaderingen²⁾ door mindere een wettige zaak was. Vooral prof. P. Deddens heeft getracht deze gedachte ingang te doen vinden. Hij wijddde daar o.m. twee geschriften aan, waarvan een de rede bevat, die hij heeft gehouden bij zijn aanvaarding van het ambt van hoogleraar aan de Theologische Hogeschool te Kampen in de vakken kerkgeschiedenis en kerkrecht.³⁾ Daarin ondersteunt hij zijn principiële betoog met voorbeelden uit de eerste tijd van de Gereformeerde kerken in Nederland. Eveneens met een beroep o.m. op Calvijn en de grootmeesters van het Gereformeerde kerkrecht Voetius en Rutgers. Hij onderscheidt daarin scherp de toetsing van de besluiten van de meerdere vergaderingen van de daarop volgende ratificatie en deze laatste beschouwt hij als een integrerend deel van de rechtsvorm inzake de geldigheid van deze besluiten. Hij is van mening dat deze gedachte ligt opgesloten in art. 31 van de toen geldige kerkorde. Dit artikel zegt: 't gene door de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden. Tenzij dat het bewezen worde te strijden tegen het Woord Gods enz.

Nu moet van dit artikel gezegd worden dat het wel spreekt van voor vast en bondig, d.i. voor bindend of geldig houden, maar niet van voor bindend maken. Een beroep op de Latijnse tekst kan hier niet baten, want zij is zoals Deddens zelf opmerkt niet de oorspronkelijke, hoewel daarom nog niet

zonder betekenis, en in de tweede plaats behoeft de Latijnse uitdrukking *ratum habere* nog niet rechtsgeldig maken te betekenen, maar is de vertaling: voor rechtsgeldig houden evenzeer mogelijk. Maar zoals gezegd, de Nederlandse tekst is de oorspronkelijke. De uitdrukking voor houden heeft de betekenis van: als zodanig beschouwen, als rekenen. Het woordje „zal” slaat niet op de toekomst, maar duidt de regel aan.

Wat in dit art. 31 wordt gezegd, vertoont gelijkenis met wat in de geloofsbriefen staat, die aan de afgevaardigden naar de meerdere vergaderingen werden meegegeven. Een vaste, stereotype vorm hebben deze geloofsbriefen in de eerste tijd van de Gereformeerde Kerken nog niet, maar wel lijken ze in vele opzichten op elkaar. Zo komt er meestal in voor dat de afgevaardigden de opdracht hebben te handelen overeenkomstig de norm van Gods Woord en van de opbouw der kerk. Meermalen wordt dit gesteld als voorwaarde voor instemmen met de genomen besluiten, vgl. het „tenzij” van art. 31! Deze beloften van instemmen — vgl. het voor vast en bondig houden van art. 31 — wordt in verschillende bewoordingen gegeven. We vinden de belofte om tevreden te zijn met hetgeen besloten zal worden, zich daarnaar te zullen voegen, daarin te bewilligen, dat goed te keuren en van waarde te zullen houden. Ook komt een enkele maal de belofte van onderwerping voor. Soms worden verschillende woorden tezamen gebruikt. Zo geeft de classis Edam de afgevaardigden naar de Dordtse Synode van 1578 de belofte mee te zullen approberen, acquiescieren (toe te stemmen) en te ratificeren hetgeen zij naar Gods Woord enz. gedaan of gelaten zullen hebben, „zonder enige tegenspraak bij ons daartegen voor te behouden”.⁴⁾ Het is de enige keer dat ik hier het woord „ratificeren” tegenkwam. Dat het echter in een los spraakgebruik voorkomt naast de woorden goedkeuren en toestemmen, zegt toch wel iets voort de betekenis ervan. Die is nog niet strikt juridisch bepaald alsof het onderdeel van de rechtsvorming der besluiten zou zijn. Hetzelfde geldt trouwens voor een woord als approberen. Zo bepaalt de provinciale synode van Overijssel van 1609 dat ieder particulier dienaar in elke classis de Geloofsbelijdenis en de Catechismus zal doorlezen ende approbieren. Deze golden toen reeds lang als de officiële belijdenisgeschriften van de kerk en behoeften niet meer door de afzonderlijke predikanten geldig gemaakt te worden. Approberen betekent in dit verband gewoon er mee instemmen, ze voor goed achten, zich er aan houden. Wie dit weigerde, verloor zijn ambt! Met wie „niet wil approbieren, sal

4) Ik citeer hier en in het vervolg de besluiten van Prov. Synoden uit de Acta van Reitsma en Van Veen, alleen met opgave van de data.

D. W. L. MILO — DALMALLY

NOODWONING

Er was eens een burgemeester die, in de armelijke jaren twintig, een al te kostbare ambtswoning moest inruilen voor een eenvoudig huis. Zijn gemeentebestuur had daartoe besloten en de burgemeester gebruikte elke gelegenheid om te protesteren. Het baatte hem niet. En toen de sobere woning, in de wandelgangen „noodwoning” genoemd, klaar was prikte er een door de burgemeester bestelde gevelsteen op. Met de naam van zijn noodwoning. In het latijn gesteld heette het huis jaren lang *Vi Coactus*, door nood gedwongen. (Men zegt dat de werklui, die geen latijn maar wel 's burgemeesters voorkeur kenden, de naam *Vief Cognacjes* vertaalden.) Later is de gevelsteen door een nieuwe burgemeester gladgestreken.

Een zaak om over na te denken, niet waar? Want we krijgen allemaal wel eens een woning, die ons wat te sober voorkomt voor onze persoonlijkheid. We zouden wel wat ruimer willen zitten, of in een wat netter buurt, of in wat zuiverder natuur, of dicht bij werk en school en kerk, of vult u maar aan. En als we ons huis een naam geven wordt daarin vaak de wens naar beter uitgedrukt. We zagen eens een woninkje, dat „'t Kan net” heette: de bewoners zagen dat het sober was maar schikten zich er in. Het kon net. Als het Fries was geweest zou het onvrede hebben uitgedrukt.

Een ander simpel huisje ergens heette „Helemaal Vrij”. Ook een positieve waardering. Vrij van burens, vrij van iedereen, vrij van overlast? Vrij van hypothecaire schuld misschien? Het kan van alles betekenen. En een patrimoniumhuis is dikwijls versierd met de naam *Rehoboth* — tot zover heeft de Heere ons geholpen. Of ongelovigen ook hun hoofd mochten

men procedirn als behoeren sall” (zoals behoorlijk zal zijn). Zo spreekt en handelt men niet als het om de rechtsvorm gaat, wel als er van rechtsgeldigheid sprake is.

★ ★ ★

We moeten ons over het vlottend spraakgebruik in deze tijd — 1571-1620 — niet al te zeer verwonderen. Het gereformeerde kerkrecht wordt dan nog in de praktijk gevormd, wel in aansluiting aan andere landen maar toch zelfstandig. De kerken vinden het niet kant en klaar voor zich, ze zoeken hun weg nog in kerkrechtelijk opzicht. Wel vanuit bepaalde beginselen, maar toch zoekend en tastend, soms met vallen en opstaan en dit in veelal nog ongeordende situaties, onder veel tegenkanting soms of onverschilligheid. Vandaar dat de toepassing van de beginselen niet altijd volledig kon worden doorgevoerd en ook wel eens verschillend uitviel. Vooral in den beginne kon men niet doctrinair optreden, trouwens, het zou moeilijk zijn uit te maken, welke DE doctrine was, schrijft dr H. Schokking in zijn proefschrift *De leertucht in de Gereformeerde kerk van Nederland 15770 en 1620*, pag. 49. Daarom is het werken met een enkel citaat uit deze tijd een riskante, zo niet onbetrouwbare zaak. We moeten zoeken naar de algemene lijn en bedenken dat we niet te doen hebben met een uitgebalanceerd kerkrecht. Alles is nog in beweging, het reformatorische leven zoekt zich nog in bepaalde vormen te uiten, al zijn er

gelukkig wel vaste beginselen, waaraan men onverzwakt vasthoudt als b.v. dat de ene kerk niet over de andere zal heersen, noch de ene dienaar over de andere. Zulk en beginsel was ook dat het Woord van God boven alles staat en dat geen kerkelijk besluit, dat daarmee zou strijden, moet gehouden worden. Geen uitgebalanceerd kerkrecht dus, wel een geestelijke orde, die het heil der kerken beoogde. Het ging de kerken in haar besluiten om de opbouw der kerk en de „ere Gods”, om de verbreiding van het heilig evangelie, zoals verschillende geloofsbriefen het uitdrukken. De besluiten der meerdere vergaderingen waren geen autoritaire beslissingen van boven af, maar werden zorgvuldig voorbereid in de mindere vergaderingen en werden door deze geaccepteerd naar gelang de omstandigheden waren, d.w.z. met een zekere vrijheid, die soms wijzigingen meebracht, of ook door plaats en situatie geboden aanvulling. De meerdere vergaderingen waren immers geen hogere besturen, maar organen van de kerken zelf. Van juristerij als wij in de zestiger jaren hebben ondervonden is in deze tijd geen sprake.

VROUWENKONTAKTDAG 1979

Op zaterdag 1 september 1979 D.V. hopen wij de vrouwenkontaktdag te houden in Utrecht.

Wilt U deze datum vast eventjes noteren?

2) Ik blijf voor het gemak deze term meerdere en mindere vergaderingen gebruiken. Meerdere is echter niet: hogere, en mindere niet: lagere.

3) De ratificering der besluiten van meerdere vergaderingen. Deze rede werd uitgesproken op 28 jan. 1948.

schudden over die karige hulp, dat maakte de dankbaarheid van de bewoners niet minder.

In Vierhouten staat een eenvoudig huis met de naam Havila. Als u die naam in de Bijbel zou opzoeken, komt u hem al gauw tegen en u weet dat u op de rand van het paradijs zit. Net er buiten — maar toch. Een andere Bijbelse naam, die u in het vroeger arme Drenthe tegenkwam, luidt Succoth, wat niet meer dan Hut betekent: een primitief onderkomen, maar in het geloof dankbaar aanvaard. En iemand, die zijn huis een deftige naam wilde geven, koos voor Domus Temporalis, tijdelijk huis, als ik het wel heb. In al deze gevallen ligt een gedachte uitgedrukt: het kon beter, maar zo gaat het ook, het is maar tijdelijk.

—o—

Weet u wat ook een noodwoning kan zijn? Het vakantiehuis, de befaamde tweede woning! Hier in dit land kan men nauwelijks geloven, dat zeer vele Nederlanders een tweede woning bezitten; een huisje voor zon- en feestdagen, mede door de fiscus gefinancierd. Maar de feiten zijn er om eerlijk te vermelden. En al staat er ook het afgedankte meubilair van de eerste woning in, al wordt het oude servies opgebruikt en het halfsleetse linnengoed — men behelpt zich gaarne en dankbaar en geniet van zulk een „noodwoning”: niet bedoeld voor permanent gebruik, maar met weinig middelen toch een comfortabel hutje op de heide.

Jaren geleden mochten wij uit onze spaarpot zo'n hutje op de heide opzetten. Wat waren we er blij mee! 't Kon net. En het ding moest een naam hebben, zeiden de dochters. Dreimädlerhaus was veel te weids — we moesten de letters trouwens zelf schilderen. Dus loofden wij een prijsvraag uit voor een naam van ten hoogste zes letters, die het wezen van de zaak nauwkeurig zou aanduiden. Het is „Harem” geworden en u mag raden waarom, maar geen boze vermoedens alstublieft.

Eenmaal zag ik, fietsende bij Beverwijk of daaromtrent, een piepklein huisje, waar de raadselachtige naam Sa Noflik op stond. Kilometers lang dacht ik erover na. Sanoflik? Sanovit? Sano is gezond — maar wat is flik? Nabij IJmuiden schoot me een Fries versje te binnen: „'k Woe foa gien goëne dat 'k nou te sliepjen lei, 't is my sa noflik hier oppe dei”. Dat is geen Gaelic maar ons bloed-eigen Fries. En toen wist ik het weer: Sa Noflik betekent: zo genoegelijk. Voelt u, er zit het woord genoeg in.

En een van onze vrienden, die de goed vaderlandse naam Top voert, noemde zijn vakantiehuisje, op de blanke top der duinen gelegen, Top-punt! Leuk?

—o—

Zo. Maar u gelooft toch niet dat we door blijven babbelen over leuke namen voor leuke noodwoninkjes? Daar zijn onze kolommen te goed voor. We moeten nu toch even tot zaken komen. Want wat is het geval?

Daar wonen wij, buitenverbandse gereformeerde lot-, soort- en tijdgenoten, samen in Gods huis. Het is een tijdelijk huis — iemand schreef me het woord „noodwoning” — maar we willen er toch graag een náam aan geven. Een naam, die ons onderscheidt van anderen. Een naam, die burens en voorbijgangers duidelijk zal maken, dat wij het zijn die hier wonen. Wij met onze geschiedenis achter ons. Wij met onze pretenties van heden. Wij met onze toekomst voor ons. Wij, die krachtens Kuyper's beginselen van soevereiniteit in eigen kring een naam op onze gevel wensen, die de wereld tot verwondering moet brengen, tot bezinning, tot inzicht zo het mogelijk ware.

Die naam zal een klinkende naam zijn. Een naam immers, die tot in de registers van het departement van Justitie zal doorklinken. Een naam, die krachtens ons Burgerlijk Wetboek onze rechtspersoonlijkheid voor het openbare leven zal aanduiden, voor koningin en vaderland. Een naam ook, die indruk zal maken op onze tegenpartij.

Daarover is discussie gaande. En dat zal allemaal best bedoeld zijn. Daarin zijn veel punten aanwezig, die hout snijden. Maar één punt moeten we, lijkt mij, wel in het oog houden. Dat ons kerkelijk huis een noodwoning is, een zeer tijdelijk onderkomen. Er drukt weliswaar geen hypothecaire last op, maar alleen omdat het huis niet van ons — maar Gods huis is. De kerk is een geloofstuk. We moeten het maar geloven. De kerk is niet zichtbaar, nauwelijks aan te duiden, maar wel in het koninkrijk der hemelen geregistreerd. En willen wij „ons” huis van een naam voorzien, dan moeten we ons vreemdelingschap niet vergeten.

Want willen we ons druk maken over de naam, die we op het huis van de Grote Baas willen schilderen, dan zullen we met de wensen van onze Huiseigenaar rekening dienen te houden. Hij moet het goed vinden — of anders kunnen we op een dag onze naam wéér kwijt zijn. Gesteld immers

dat het beginsel van die soevereiniteit in eigen kring juist is — dan is in de kring van Gods huis toch eigenlijk maar een Souverein. En dat zijn niet wij, noch onze classes, noch onze landelijke vergaderingen, noch onze ossen, noch onze ezels.

—o—

In zijn onlangs hier besproken boek „Amsterdamse Emigranten” wees dr J. Stellingwerff er op, dat ds H. P. Scholte het einde van het constantijnse tijdperk zag. Wat is dat constantijnse tijdperk? Dat is het tijdperk, waarin — krachtens de wil van Constantijn de Grote, de eerste christen-vorst — de ondergrondse kerk in het daglicht gesteld werd, door de staat erkend, op haar troon gezet, begunstigd, bewelddigd, bescherm en ... onder de duim genomen. Van dat ogenblik af bouwde de kerk kerkgebouwen, kerken met torens, kathedralen. Zij verkocht schuldvergeving voor geld en bouwde gouden altaren. Zij steunde elke wereldlijke regering, in ruil voor zeer wereldse voorrechten. Ze genoot wettelijke zondagsrust in vele staten. Op haar tempelpoorten schreef zij „Huis Gods en poort des hemels”, het liefst in het latijn, dat klonk nog meer geloofwaardig. En de paupers, die van honger niet wisten wat ze deden, kochten zich een plaatsje in de toekomstige wereld met hun duiten. Ze dachten kathedralen ter ere Gods te bouwen — maar het waren vaak torens van Babel.

Dat constantijnse tijdperk, waarin de kerk een wereldse grootheid betekende, is voorbij. Sommigen zeggen zelfs dat we al in het post-christelijke tijdperk leven. Toen ds Scholte destijds voor de kerk van Utrecht een naam aanvroeg, door de overheid te bepalen, was Wormser diep teleurgesteld in zijn vriend. Hij meende dat hiermee de afscheiding op dood spoor was gekomen. Hij eiste de oudste rechten voor de kerken ter afscheiding op. Maar Scholte zag de vergankelijkheid van deze kerkelijke verschijningsvorm. Hij herkende de „aardse machten”, die hij niet begeerde, aangezien die al ras verloren gaan. Het was hem geen zorg, welke naam de overheid aan de afgescheidenen wilde geven. Hij zag terecht, dat de mobilisatie der gelovigen een geestelijke is, een lichaam welks hoofd Jezus Christus is; zulk een lichaam vraagt geen gunsten aan wereldlijke machten. En zeker wenste hij geen gunst van een overheid, die de Nederduitse Hervormde Kerk tot staatskerk had verheven. Hij wenste niet dat de kerk van Utrecht in de bank naast de grote hoer zou worden geplaatst.

Scholte was zijn tijd vooruit, maar had hij ongelijk? Zegt ook de Schrift niet dat het zweren bij de tempel een kwade zaak is? Christus' profetie, dat van die verafgode tempel geen steen op de andere zou blijven, is hem als godslasterlijk afgenomen; maar zeventig jaar later kwam de profetie wel uit.

De kathedralen zijn de ware kerken niet. En ook onze kerkgebouwen dragen de naam „kerk” geheel ten onrechte. Zelfs de plaatselijke gemeenten vormen nog maar noodwoningen voor des Heeren vrijgekochten, die op reis zijn naar Sion. En in het Nieuwe Jerusalem zal geen kathedraal, geen kerkgebouw, geen tempel zijn ... want de Heere God is haar tempel en het Lam.

En móeten onze plaatselijke gemeenten (over een landelijke kerk spreken we niet, dat doet de Schrift ook niet) tot zekere datum een naam dragen — wel, dan is dat een zeer tijdelijke zaak. Een voorbijgaande zaak.

Welke naam? Die zult u van ons niet vragen en niet krijgen. Na wat dr B. Jongeling en ds J. Waagmeester terzake hebben opgemerkt (resp. Opbouw van 15 januari en 16 februari jl.) moet u in deze kolom geen betere voorstellen verwachten.

De Tollizeeër

*O God, ik dank U dat Ge mij wilt leiden
En dat ik redelijk weet hoe alles moet,
En dat ik niet ben als die arme heiden,
Die zelf moet zoeken tussen kwaad en goed.*

*Dank U dat ik aristocraat mag wezen
En geestelijk geen beperkt plebejer ben — —
Dat ik me Tollenaar weet, — U zij geprezen —,
En God zij dank geen Farizeeër ben.*

V.

J. P.

door P. C. van Wijk - Zaltbommel

Losse gezegden (2)

Deze keer volgen nog eens wat „spreuken” uit de Schriften van Tini Kok:

- Noem u niet arm, omdat uw dromen niet in vervulling zijn gegaan; werkelijk arm is slechts hij, die nooit gedroomd heeft.
- Zelfkennis behoedt voor ijdelheid.
- Een kus knalt niet zo hard als een kanon, maar zijn echo duurt heel wat langer.
- Liefde is als de maan: als ze niet groter wordt, wordt ze kleiner.
- Mannen onthouden met hun geest, vrouwen met haar hart.
- Vlugge sprekers zijn gewoonlijk langzame denkers.
- Een goede vrouw kan vaak voor een man meer doen dan een heel regiment prima psychiaters.
- Wat redenaars aan *diepte* ontbreekt, dat geven zij U aan *lengte*.
- Lijdelijk afwachten is nooit hetzelfde als christelijk dulden.
- Liefde is als een vioolsnaar; om een zuivere toon te kunnen geven, moet zij telkens opnieuw gespannen worden.
- De bekering is geen rutschbaan, waardoor wij binnenglijden in het Koninkrijk. Daar is boete en berouw voor nodig.
- Hij ging op de hoogste plaats zitten met de houding van iemand bij wie het nooit zou zijn opgekomen een lagere plaats te bezetten.
- Wij worden in de regel beter overtuigd door argumenten die we *zelf* hebben ontdekt, dan door die welke in *anderen* zijn opgekomen.
- Kinderen zitten in de kerk niet als een „vulsel” erbij; de predikanten moeten ook aan hen denken, tot in hun bidden toe.

- Christus neemt ons — en dat is ons behoud — met onze trouweloze liefde en verstandeloze trouw. En Hij zegt, ook tot ons: „het is genoeg. *Mijn genade* is u genoeg”.
- Het gebed is de deur, waardoor Gods kinderen hun zorgen uitlaten en Gods vertroosting inlaten.
- Christenen zijn mensen met de allerhoogste connecties.
- Elke eerezuchtige daad, al was het de zegenrijkste prediking, is voor God waardeloos.
- Afgod is alles wat mij van God aftrekt.
- Een mens wiens zonden vergeven zijn, mag zich niet opwinden als er wat veel zout in zijn soep is.
- Hoe lichter iemand beledigd is, des te kleiner is zijn geest.

- De gelukkigste mensen zijn niet zij die het meeste bezitten, maar zij die het beste danken kunnen.
- Liefde zonder tederheid is een tuin zonder gras.
- Juist die mensen, die midden in de zaken zitten, en elke dag in een koele sfeer afspraken gaan maken welke schriftelijk worden bevestigd, die weten wat protesten en arbitrage-regelingen betekenen en die op zijn tijd keihard weten te zijn, hebben soms dat weerloze gevoel tegenover de dingen die voor hun hart waarde hebben en die hun dreigen te ontglippen.
- Het is hoogste verhooring wanneer de Vader ons iets beters gaf dan waarom wij Hem in onze kortzichtigheid baden.
- Iets dat ons van de Vader toekomt, mogen wij niet met een „geweigerd” er op terugzenden.

vluchtelingenkampen in Zuid-India. De mensen daar gaven hun geloof in het hindoeïsme op en kozen voor de levende God, die zich ontfermt over arme mensen in Jezus Christus.

Wij zijn dankbaar dat wij door uw hulp aan dit werk mogen meehelpen. Nu wordt er aan Bethel dus weer gevraagd of men kinderen wil helpen, die het slachtoffer zijn geworden van de moord op hun ouders. Een heel nieuwe categorie kinderen. Maar voor hen moet plaats worden gemaakt. Daarom vroeg men ons om een nieuw huis in de stad Palayamkottai in Zuid-India. Dit huis kost ca. f 70.000,—.

Maar niet alleen Bethel vroeg om meer plaatsruimte voor nieuwe kinderen. Ook Bal Vikas Kendra in Dehra Dun kwam met een verzoek om een tweede verdieping te mogen bouwen op het al bestaande meisjeshuis. Hiervoor is ca. f 25.000,— nodig.

Bij The Children's Home in Bhogpur hoopt men in april a.s. weer een nieuwe groep kinderen te krijgen. Zij vragen om een nieuwe slaapzaal, die gebouwd zou kunnen worden op een al bestaand huis. Hiervoor is ca. f 20.000,— gevraagd.

In Kenia hopen wij te kunnen doorgaan met het opnemen van meer kinderen. Maar ook hier zijn de huizen nu vol. Een nieuwe aanvraag is aangekondigd voor een huis in de plaats Eldoret. De begroting verwachten wij een dezer dagen. Verder zijn er plannen voor een baby-afdeling bij het kindertehuis in Mulango. Hier werkt Katie McKinnon, de Schotse verpleegster, die ons land verleden jaar bezocht en die velen van u gehoord zullen hebben toen ze vertelde over „haar” babies in Litein. Zij is nu overgeplaatst naar Mulango en zij had daar binnen de kortst mogelijke tijd weer enige ondervoede babies in haar huis.

Wilt u ons ook nu weer helpen om dit allemaal te realiseren of om door de financiële adoptie van een kind voor f 55,— per maand een kind te „redden”, dat voor opname in een kindertehuis in aanmerking komt? Dan hebt u meegeholpen om hongerigen te eten te geven, dorstigen te drinken, vreemdelingen (vluchtelingen) te huisvesten, naakten te kleden, en gevangenen en zieken te bezoeken.

Secretariaat:

Dr Guépinlaan 23, 4032 NH Ommeren (Gld.). Tel. 03443-2079 of b.g.g. 03449-1659.

Postgiro: 1599333 t.n.v. Stichting Redt Een Kind te Zwolle; bank: Raiffeisenbank, Zwolle, rek.nr. 37.73.32.860.

Kledingadres:

H. Disselhof, Hortensiastraat 79, Zwolle, tel. 05200-13884.

stichting

redt een kind

Wij willen beginnen met een citaat uit een brief van de heer Samuel van de Bethel Fellowship in India. Bethel heeft nu ruim 1500 kinderen in verschillende kindertehuizen, die verspreid liggen over Zuid-India. Al deze kindertehuizen worden door ons gefinancierd met uw hulp. de heer Samuel schreef:

„Er was grote vreugde bij ons in Danishpet op 30 en 31 december en op 1 januari, drie dagen lang toen wij bezoek kregen van een groep gevangenen. Dat waren de vaders van enige van onze kinderen. Ons hele terrein was vol moordenaars, die bij ons kwamen om hun kinderen op te zoeken en samen met ons van een christelijk samenzijn te genieten. U weet dat wij met de kinderen geregeld naar de gevangenis gaan om deze mensen te bezoeken. Nu hadden wij een verzoek bij de gevangenis-directie ingediend om te vragen of deze vaders naar Bethel mochten komen en op dit verzoek werd gunstig beslist. De minister, die over deze zaken gaat, heeft eerst een bezoek aan ons gebracht en hij was erg onder de indruk van de hulp, die wij aan de kinderen geven, maar ook van de goede invloed die wij op de ouders in de gevangenis hebben. Zij willen hun leven beteren en dit is aan hun gedrag te zien.”

Wat een prachtig getuigenis van een man, die geen christen is. Bij het weggaan vroeg hij of Bethel ook kinderen van de slachtoffers van deze misdadigers zou willen helpen. En natuurlijk wil

men dat, want ieder kind in nood is daar welkom, zo lang er tenminste plaats voor is.

De brief gaat verder en vertelt dan dat 18 van deze moordenaars naar aanleiding van deze bezoeken van de mensen en de kinderen van Bethel, konden worden gedoopt.

„Ik”, zegt de Here Jezus bij het laatste oordeel, „ben in de gevangenis geweest en gij zijt tot Mij gekomen” (Matth. 25: 36), „beërft het Koninkrijk”. Dit is christelijke liefde in de praktijk, te meer wanneer men bedenkt dat deze mensen door niemand worden geaccepteerd in India.

Maar niet alleen de ouders van de kinderen in de gevangenis worden bezocht, ook de ouders in de lepra-hospitalen krijgen hun kinderen min of meer geregeld te zien en ook hier worden verschillenden gedoopt.

De kinderen van vluchtelingen, die in kampen wonen, gaan in de vakanties een of twee dagen naar huis terug, indien zij tenminste nog ouders hebben, en deze kinderen vertellen daar dan van het leven in het kindertehuis, zij vertellen van de grote liefde van God, die daar openbaar wordt. Het is als met zo velen, waarover de Bijbel vertelt, die genezing vonden en waaraan barmhertigheid werd bewezen door onze Here Jezus Christus. Zij ook waren daar vol van en vertelden daarover. Door het contact met de kinderen zijn er nu drie kerken ontstaan in drie verschillende

kerknieuws

Aangenomen het beroep van de kerk van Utrecht: drs W. G. Rietkerk te Eck en Wiel.

Beroepen door de gemeente van Eck en Wiel (voornamelijk voor het werk van de stichting l'Abri) ds N. Cornelisse van Dordrecht/Zwijndrecht. Ds Cornelisse heeft dit beroep inmiddels aangenomen.

Bedankt voor het beroep van de kerk van Assen: ds E. R. Postma te Eindhoven.

Bunschoten-Spakenburg — Blijkens een artikel in het Nederlands Dagblad (van 20 febr. 1979) stelt de kerkeraad van de kerk van Bunschoten-Spakenburg aan de voortgezette Landelijke Vergadering, die gehouden zal worden op 19 mei a.s., voor art. 34 van de nieuwe kerkenordening te wijzigen. De kerkeraad pleit voor een krachtiger binding aan de kerkelijke besluiten. Hij stelt voor de passage „of ook dat aanvaarding niet zou dienen tot heil van de gemeente” te schrappen. De mogelijkheid om een landelijk genomen besluit niet te aanvaarden (te ratificeren) als bedoeld besluit niet zou dienen tot 'heil van de gemeente' (hetgeen volgens B-S 'vrijelijk interpreteerbaar' is) baant de weg voor willekeur, aldus de kerkeraad van Bunschoten-Spakenburg.

Werkgroep Ontmoetingsdag — De werkgroep die tot tweemaal toe een Ontmoetingsdag belegde, besloot (o.a. vanwege de forse kosten en de arbeidsintensieve organisatie) dit evenement niet elk jaar te organiseren. De eerstkomende Ontmoetingsdag is voorgenomen tegen D.V. zaterdag 12 april van het volgend jaar. Adres van de werkgroep: ds J. C. Schaeffer, Abelenlaan 29, Emmeloord.

nieuws uit breder kring

I.C.C.C. — De Internationale Raad van Christelijke Kerken hoopt zijn tiende wereldcongres te houden van 15-28 juni 1979 in het christelijk conferentie-hotel „The Christian Admiral” te Cape May, New Jersey, U.S.A.

Het congres komt bijeen onder het thema „Christus in het midden van de kerken” en zal zich in het licht daarvan bezig houden met de vragen van kerk en zending. Vertegenwoordigers van nationale en regionale raden zullen rapport uitbrengen.

De belangstelling voor de I.C.C.C., vooral in de „derde wereld” neemt

nog steeds toe. Meer dan 50 aanmeldingen voor het lidmaatschap zullen worden behandeld. Het is te verwachten dat het aantal aangesloten kerken in Cape May tot meer dan 300 zal stijgen.

De bijeenkomst zal onder leiding staan van de voorzitter, dr Carl McIntire, predikant van de Bible Presbyterian Church te Collingswood, N.J., die juist van een ernstige ziekte is genezen. Tijdens het vorige congres, gehouden in Nairobi, in 1975, werd dr McIntire door de Keniaanse regering op smadelijke wijze het land uitgezet. Protesten, o.a. van de Amerikaanse autoriteiten, hebben er tenslotte toe geleid dat de ban is opgeheven. Het congres heeft geen besloten karakter en is vrij toegankelijk voor belangstellende christenen uit alle landen.

Bij voldoende deelname kan vanuit Nederland een gezamenlijke reis worden georganiseerd, hetgeen bij de huidige luchtvaarttarieven bijzonder aantrekkelijk is. Ook de hotelkosten in Cape May zijn zeer laag. Volledig pension vanaf f 350,— p.p. voor twee weken.

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door het I.C.C.C.-bureau, Groenekanseweg 2, De Bilt, (postbus 80). Tel. 030-764344.

De Signaalkampkrant is weer verschenen.

De Stichting Signaalkampen der Calvinistische Studentenbeweging heeft haar jaarlijkse folder weer uitgegeven. Deze Stichting organiseert elke zomer een tiental kampen in Friesland en Drenthe voor middelbare scholieren.

Zeilen vanaf een boerderij ergens in Friesland, of zeilwerftochten over meren en vaarten, Je moet het eens gedaan hebben om het gevoel te kennen. En in de Drentekampen wordt je een onvergetelijke week bezorgd in de natuurlijke omgeving, met nachtelijke bossen, een dropping en... veel eigen initiatieven.

Christelijke kampen, omdat we vinden dat je op vakantie echt de Bijbel niet thuis hoeft te laten en dat er in een kampweek daarom best tijd kan zijn voor b.v. een serieus gesprek. Dit alles onder leiding van stafleden met dezelfde christelijke achtergrond als de deelnemers.

De organisatie berust bij vrijwilligers en de kampleiding is onbetaald, zodat de prijzen voor niemand bezwaarlijk hoeven te zijn.

In onze kampkrant staan naast zakelijke informatie ook impressies uit de kampen, het geheel gesierd met foto's. De kampkrant is te bestellen bij de Stichting, postbus 5349, Amsterdam. Tel. 020-120374.

Rektifikatie

In het artikel van C. Huizinga (Omtrent het kerkverband - 5) in het nummer van de vorige week zijn een paar storende en misverstand-wekkende fouten geslopen.

Op pag. 83, linker kolom, laatste twee regels is een woord in zijn tegendeel verkeerd. Daar moet staan: „In de derde plaats menen wij, dat ieder 'tenzij...' toetsing van de besluiten achteraf (en niet: vooraf) vereist.”

Op pag. 84, linker kolom, twaalfde regel van onderen, is een gedeelte van een zin weggevalen. Er moet staan: „Wat we willen weten is, of de gemeente, waarvan we lid zijn, ooit aan een synodebesluit gebonden was, als onze kerkeraad het bewezen acht, dat... etc.”

*U bent van harte welkom
op het
Goud- en Zilversmidatelier
„DE VLINDER”*

H. de Miranda,
Maartensgat 21,
3311 CK Dordrecht
Tel. 078-139082

★
**PLAATS
UW FAMILIEBERICHTEN
IN DIT BLAD!**
★

Gevraagd voor vakantie WONING of ZOMERHUIS

Door jong gezin met 3 kinderen
(bijna 2, 4 en 9 jaar).

Voor 3 weken in de periode
juli-begin augustus.

Graag dicht bij strand en zee!!

Telefonische reacties gaarna aan:
03499-2225

Te koop gevraagd: ANSICHT-KAARTEN

tot f 1,— per stuk.

Stationsweg 239, 9201 GN Drachten
Telefoon 05120-19873

KERKNIEUWS lezen Op de hoogte wezen.

Telefoon 045 - 71 04 01

Of zendt onderstaande bon naar Postbus 280, 6400 AG Heerlen.

Ondergetekende wenst een proefnummer/een abonnement.

Naam:

Adres:

Op.

handtekening:

HEERENVEEN NASSAU-COLLEGE Chr. school voor atheneum en h.a.v.o.

Het bestuur van onze school zal gaarne met ingang van 1 augustus 1979 benoemen een

DOCENT(E)

Godsdienst en maatschappijleer	± 25 uur *	1e graads
Aardrijkskunde	± 20 uur	1e graads
Frans	± 8 uur	1e of 2e graads
Econ. wetensch./Handelswetensch.	23-26 uur **	1e graads

* Naar een kleiner aantal uren kan worden gesolliciteerd.

** Ervaren docenten kunnen voor een v.b. in aanmerking komen.

Van sollicitanten wordt verwacht, dat zij het christelijk onderwijs uit overtuiging willen dienen.

Sollicitaties te richten aan de rector, drs G. J. Struijk, Binnenweg 2a, 8443 DJ Heerenveen.

Inlichtingen: telefoon 0 5130 - 24081.

GOED NIEUWS voor allen die Gods Woord liefhebben.

Tweede pakket met 7 series Bijbelstudie van ir. D. J. Christaanse

EERSTE PAKKET		TWEDE PAKKET	
1. De naam boven allen naam	f 5,—	1. OVERDENKINGEN OVER DE	
2. 32 Geloofsmannen	f 4,—	VIER EVANGELIEN	f 6,—
3. Genade en waarheid	f 4,—	2. De Heilige Geest die in ons	
4. 14 brieven van Paulus	f 5,—	woont	f 3,—
5. Het jaar 2000	f 4,—	3. Lichtend uitzicht op morgen	f 6,—
6. Gods geheimenissen	f 3,—	4. Wapenrusting voor vrede	f 3,—
7. Christus in Psalmen en Profeten	f 4,—	5. Kerkgeschiedenis in vogelvucht	f 4,—
7 series tegelijk	f 14,—	6. De Gemeente van Christus	f 2,—
		7. Het gebed	f 3,—

7 series tegelijk f 12,—

Beide pakketten tegelijk f 25,—.

Alles franko na girostorting op 1793613 Bijbelcursus Oudewater P.B. 44

De kerkeraad van de Gereformeerde Kerk te 's-Gravenhage deelt u mede, dat de HEERE onze medebroeder

JAN VAN DER SPEK

op 14 maart tot Zich heeft genomen.
Hij werd 65 jaar.

Door zijn trouwe arbeid als diaken had hij in onze gemeente een grote plaats.

Namens de kerkeraad,
Ds J. D. Janse, voorzitter
IJ. Jacobs, secretaris

Op woensdag 28 maart hopen we met onze ouders

JAN OEBELE MULDER

en

HILTJE MULDER-v. d. MEULEN

dankbaar te gedenken, dat ze op die dag 50 jaar getrouwd zijn.

Psalm 103

Kampen: Klaas en Teunie
Rotterdam: Bieuwe en Ineke
Kampen: Oebele en Willy
Assen: Fokke en Miny
Kampen: Iet
Assen: Arjen en Ankie
Joure: Alie en Wim
Breukelen: Ineke en Andries
Odijk: Jan en Edith
Kampen: Hilly en Harro
Enschede: Kees en Joke
Kampen: Jos en Anneke
en 35 kleinkinderen

Vloeddijk 113, Kampen

Redactieleden:

Ir. A. W. Biersteker;
Drs H. de Jong;
Mr. dr J. Meulink;
D. W. L. Milo;
Ds E. R. Postma
Drs W. G. Rietkerk

Adres van de Redactie:

Ds K. Muller,
Riouwstraat 59,
1521 SC Wormerveer
Tel. 075-282589

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”,
Nooitgedacht 3
3701 AL Zeist
Tel. 03404-12452

Advertentieprijs:

35 ct per mm.
familieberichten
30 ct per mm.
Advertenties inzenden tot
dinsdagmorgen 10.00 uur.

Abonnementenadministratie:

Kon. Wilhelminalaan 38,
3956 TD Leersum
Tel. 03434-4288

Abonnementsprijs:

f 40,— per jaar of f 21,—
per halfjaar.
Buitenland f 45,— p. jaar
of f 60,— per luchtpost.

Abonnementen kunnen ieder
moment ingaan, doch slechts
per 31 december eindigen. Op-
zeggen uiterlijk tot 15 november

redt een kind
door adoptie
of gift

lees elders in dit blad
hoe u dan meehelpt
hongerigen te een
te geven, dorstigen
te drinken te geven,
vluchtelingen
te huisvesten,
naakten te kleden
en gevangenen en
zieken te bezoeken.

bel onze secretaresse nu!

03443-2079 b.g.g. 03449-1659

of stort uw gift op één
van onze rekeningen!

stichting

redt een kind

secretariaat: dr guépinlaan 23 - 4032 nh ommeren (gld.)
postgiro: 1599333 t.n.v. stichting redt een kind te zwolle
bank: raiffeisenbank, zwolle, rek.no. 37.73.32.860

DEN HAM (Ov.)

Aan de Overijsselse Heuvelrug
**comfortabele vakantiehuisjes
plus woning**

te huur.

Bouwwakvakantie bezet

Telefoon 05495 - 1617

Voor al uw

handels- en familiedrukwerk - boeken en folders
is uw adres

DRUKKERIJ „STEENBERGEN”

Nooitgedacht 3 - Zeist